

Sygn. akt VI U 801/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszcy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant – st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2013 r. w Bydgoszcy

na rozprawie

odwołania **S. R.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.**

z dnia 4 lutego 2013 r. znak (...)

w sprawie: **S. R.**

przeciwko: **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych**

Oddziałowi w B.

o emeryturę

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu S. R. prawo do emerytury od dnia (...)r.,

II nie stwierdza odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 lutego 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonemu S. R. prawa do emerytury. Organ rentowy powołał się na przepisy art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /Dz. U z 2009 roku, nr 153, poz. 1227ze zm./ i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.) W uzasadnieniu decyzji wskazał, iż ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w w/w przepisach, ponieważ nie udokumentował wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony złożył odwołanie od tej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury. Zdaniem ubezpieczonego na dzień 31 grudnia 1998 roku spełnił on wszystkie niezbędne przesłanki wymagane do przyznania mu prawa do emerytury z tytułu wykonywania zatrudnienia w warunkach szczególnych. Ubezpieczony domagał się zaliczenia do okresów tej pracy, okresów zatrudnienia na stanowisku palacza od 10.11.1990 r. do 30.03.1991 r. oraz od 25.10.1991 r. do 28.03.1992 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując dotychczasowe stanowisko. Pozwany wskazał, iż ubezpieczony za okres, którego uwzględnienia się domaga nie przedłożył świadectwa pracy w warunkach szczególnych natomiast zapis zawarty w zwykłym świadectwie pracy nie spełnia wymogów formalnych nie określa bowiem ściśle stanowiska pracy według wykazu zawartego w zarządzeniu resortowym.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony S. R. (ur. dnia (...)), dnia 16.01.2013 roku złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Organ rentowy uznał za udokumentowany staż ubezpieczeniowy na dzień 31 grudnia 1998 roku w wymiarze 26 lat, 2 miesiące i 29 dni. Do okresów pracy w warunkach szczególnych uwzględniono 14 lat, 2 miesiące i 29 dni.

- okoliczności bezsporne

Sporną pozostawała okoliczność czy ubezpieczony przez okres co najmniej 15 lat był zatrudniony w warunkach szczególnych oraz czy do okresów tej pracy można uwzględnić okresy zatrudnienia w Gospodarstwie Rolnym (...) Sp. z o.o. w M..

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, na podstawie, którego ustalił następujący stan faktyczny.

Z akt osobowych powoda z okresu zatrudnienia w Gospodarstwie Rolnym (...) Sp. z o.o. w M.. Wynika, iż w okresach od 10.11.1990 r. do 30.03.1991 r. oraz od 25.10.1991 r. do 28.03.1992 r. roku był zatrudniony w tej Spółce na stanowiskach: pracownika fizycznego, mechanika i palacza. Posiadał uprawnienia do obsługi kotłów parowych, ciśnieniowych i płomieniowych typu P2 do 1,2MPa. Od dnia 1 lutego 1990 r. powierzono mu obowiązki palacza w gorzelnii w okresach kampanii. Prace te powód wykonywał sezonowo - w okresach działania gorzelnii. Gorzelnia działała okresowo, spirytus produkowany był tylko w okresach kampanii. Ubezpieczony w okresach kampanii był zatrudniony jako palacz w pełnym wymiarze czasu pracy, nie miał dłuższych przerw spowodowanych urlopem. W okresie od dnia 15.03.1996 roku do 31.08.1998 roku powód był zatrudniony w Spółce cywilnej (...) i tam również pracował przy obsłudze niezautomatyzowanego pieca parowego typu przemysłowego przez cały okres zatrudnienia. W Spółce (...) powód pracował jako palacz stale, nie była to praca sezonowa albowiem gorzelnia w tej Spółce działała przez cały rok.

Razem z ubezpieczonym pracowali zeznający świadkowie M. K. – zatrudniana sezonowo oraz A. P. (1) – pracownik fizyczny – zacierowy i palacz. Świadkowie ci potwierdzili, iż we wskazanych powyżej okresach powód wykonywał pracę palacza kotłów przemysłowych - parowych i wodnych w gorzelnii. Ubezpieczony obsługiwał piec – kocioł parowy długości około 8 metrów, szerokości 3 metrów. Był to piec niezautomatyzowany o ciśnieniu do 12 atmosfer. Piec ten służył do wytwarzania pary, która była potrzebna do gotowania ziarna i do produkcji spirytusu. Był to piec typu przemysłowego. Prace polegające na zasypywaniu i usuwaniu szlaku wykonywane były ręcznie w stałym narażeniu na działanie bardzo wysokich temperatur.

dowód: zeznania świadków M. K., A. P. (2) ; przesłuchanie ubezpieczonego (e-protokół rozprawy), dokumenty z akt osobowych ubezpieczonego.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dokonał oceny omówionego wyżej stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /Dz. U. z 2009 roku, nr 153,poz.1227 / oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.)

Zgodnie z treścią art. 184. ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (art. 184 ust 2).

Zgodnie z treścią art. 32 ust 1 cytowanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.) Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w cytowanym wyżej przepisie, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Z kolei przepisy rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.), mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z ww. artykułami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe w tym zeznania świadków oraz dokumenty z akt osobowych ubezpieczonego pozwalają na dokonanie ustalenia, iż ubezpieczony w okresach od 10.11.1990 r. do 30.03.1991 r. oraz od 25.10.1991 r. do 28.03.1992 r. pracując sezonowo oraz w okresie od dnia 15.03.1996 roku do 31.08.1998 roku będąc zatrudnionym na stałe wykonywał prace nie zautomatyzowane palacza kotłów parowych i wodnych typu przemysłowego tj. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu cytowanego przepisu art. 184 ust 1, ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wykonywana przez niego praca wymieniona jest w wykazie „A” dziale XIV poz. 1 (prace nie zautomatyzowane palaczy kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego).

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że ubezpieczony ma wymagany łączny 15 – letni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych, uprawniający do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury na mocy cytowanego art. 32 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Kierując się powyższym Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił w punkcie 1 wyroku decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych od dnia (...)r., to jest od spełnienia przez ubezpieczonego ostatniej przesłanki nabycia tego prawa – osiągnięcia wieku emerytalnego (wniosek o emeryturę złożył on 16.01.2013 r.)

Zgodnie z § 2 ust 1 ust 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Ponieważ w postępowaniu przed organem rentowym dokumenty o jakich stanowi § 2 ust 2 pkt 2 rozporządzenia nie zostały przedstawione, Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie mógł dokonać ustaleń pozwalających na przyznanie dochodzonego świadczenia. Z tego względu należało stwierdzić, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o której mowa w art. 118 ust. 1 a ustawy emerytalnej.

SSO Janusz Madej